

CERKVENI GLASBENIK.

Glasilo Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z glasbeno prilogo vred 5 kron,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 4 krone.

Uredništvo in upravnništvo: Pred Škofijo št. 12, I. nadstr.

Kritika.¹⁾

(Piše P. Hugolin Sattner.)

V znanstvu in umetnosti igra kritika veliko vlogo, ker dobra kritika močno pospešuje eno kot drugo. Beseda kritika prihaja od grškega glagola *zōirein*, soditi. Bog nam je dal razum, in zato mislimo, sodimo, sklepamo o vsem, kar nam prihaja pred oči, in ne moremo drugače. Ako čujem govor, sodim o njem; ako čujem glasbo, rad povem, jeli mi bila všeč ali ne. O novi stavbi je hitro sklenjena sodba, jeli odgovarja svojemu namenu ali ne. Ako izide nova knjiga, se pojavijo tudi recenzije o njej.

Marsikaj je že podržavljenega: tobak, sol, loterija; ko bi šlo po volji centralne komisije, bila bi že podržavljena tudi umetnost. Misli so še proste, a tudi te ne zmerom. Časopisi namreč silno vplivajo na bravee, in malo jih je, ki bi si ohranili samostojno mišljenje. Vsak dan me moj dnevnik uči, kaj naj mislim in sodim o raznih dogodkih. Ako izide knjiga, ne smem je oceniti sam; oceni jo listek mojega časnika, in to sodbo si prisvajam tudi sam. Človek postane žrtev svojih listov in izgubi vso samostojnost. Tudi so nekateri ljudje preleni, da bi mislili sami, in ravno javno mnenje listov ne- guje to lenobo. Mi pa bistrimo svoj razum in krepimo ga, da si homo mogli ustvariti samostojno, jasno mišljenje, ustvariti si modre in pravične sodbe in sklepe, ker tako bomo pomogli sebi in národu do napredka.

Da bodo pa naše sodbe resnične in pravične, moramo imeti zánje merilo. Najbolj zanesljivo merilo za presojevanje vsakega dela so: resnica, dobrota in lepota s svojimi neizpremenljivimi zákoni. S temi moramo primerjati umstvena dela, in čembolj odgovarjajo večni resnici, dobroti in lepoti, večje vrednosti so. Seveda se stvari lahko presojajo iz raznega stališča, toda za nas bo me- rodajna liturgika, zákoni glasbe in estetike. Ako dela odgovarjajo tem zá- konom, imenujemo jih lepa, sicer jim ne moremo dati tega pridevka.

¹⁾ Gledé načel sem se poslužil dela: Fonek, Wissenschaftliches Arbeiten.

Kaj je naloga kritike? Služiti pravici in resnici. Ako najde, da kako delo res odgovarja zakonom resnice, dobrote in lepote, tedaj je njena dolžnost, da očitno pripozna to soglasje. Ako pa ni soglasja, se delo ne more hvaliti.

Kritika ima tedaj vzvišeno in krasno nalogo, da služi resnici. Čim večji je delokrog kritika, čim vplivniši so njegove sodbe, tem višje se vspenja pomen kritike, tem veljavniši je njeno kulturno delo. Kritika je tako važna, da je prospeli marsikaterega dela naravnost odvisen od dobre kritike, ker ona vpelje delo med svet, razodene njegove vrline in prikupi delo; in tako postane delo skupna last širših krogov. Svarivna kritika pa tudi lahko zmoti prestriže pot in opozarja bravece, da ne zaidejo v zmoto. Ako pa kritika vedoma ali nevedoma zataji načela resnice, zapelje druge v zmote; mesto resnice razširja laž in zmoto, in mesto da zida, pa „ruje in podira, razdeva in razmetuje“. Jerem. 1.

Kritika bo le tedaj dosegla svoj vzvišen namen, ako izpolni predpogoje, katere ji stavi njena naloga. Kritika je sodba o delu; sodba pa nastane iz primere dela z zakoni umetnosti; zategadelj mora kritik natanko poznati delo in zakone, sicer ne more primerjati in tudi ne soditi. Delo se spozna, ako se človek vstrajno ž njim bavi, ga na vse strani obrne, ga popolnoma raztelesi. In ker človek ni vedno enako razpoložen, naj delo večkrat vzame v roke.

Težje je spoznanje zakonov, ki veljajo za vsako umetnost, posebej še za cerkveno glasbo. Te zakone vsebuje liturgika; kajti cerkveno petje je del liturgije, mora se torej liturgiji popolnoma podrediti, organično se ž njo zvezati. Liturgija določa besedilo, katero se sme rabiti pri službi božji. Določa dalje, da se besedilo ne sme krajšati, brez potrebe ne ponavljati, ampak rabiti, kakeršno je. Liturgija določa, kaj se mora pevati, kaj se sme recitirati; določa, kdaj se mora s petjem pričeti; istotako, da se duhovnika ne sme zadržavati. Določa jezik, v katerem se mora pevati pri strogo liturgičnih opravilih, dá prostor pa tudi domačemu jeziku pri neslovesni službi božji. Natančno je določena vsaka malenkost.

Sedaj pridejo glasbena pravila. Kakor v jezikoslovju imamo tudi v glasbi oblikoslovje in stavkoslovje. Oblikoslovje uči splošna glasbena teorija, zlasti harmonija; stavkoslovje nam podaja deloma tudi harmonija, zlasti pa kontrapunkt (enojni, dvojni itd. kontrapunkt), nauk o imitaciji, kanonu, fugi in končno še nauk o kompoziciji kot taki. Le strokovnjak bo mogel presojati glasbena dela, diletantske sodbe so redkokedaj kaj prida.

Za cerkveno glasbo je pa treba poznati tudi cerkvenega duha; ta se nahaja v **koralu**, ki je otrok cerkve, cerkvi lastno, cerkveno ofieielno petje. Čim bolj je skladba sorodna koralu glede postopov, diatonike, ritma, tem več ima v sebi cerkvenega duha. — Seveda sta v novejšem času harmonija in kontrapunkt močno napredovala, in tudi mi ne smemo zaostati; posluževali se bomo tedaj novejših pridobitev, vendar tako, da ne zapustimo poti in ne prestopimo mej, ki nam jih je načrtala in postavila sv. Cerkev.

K vsemu temu je treba še velikega estetičnega čuta, ki je prirojen, a se dá po modri vzgoji tudi pridobiti s ponkom, z natančnim spoznavanjem literature, s poslušanjem klasičnih umotvorov.

Gledé pesmi, ki se pojo v narodnem jeziku pri neliturgičnih opravilih, se dajo koncesije, in merilo ni tako strogo. Subjektivno čustvovanje stopi nekoliko v ospredje. Vsak narod ima nekaj svojega: Nemec resnobo, Jugoslovan otožnost, Italijan lahkoživost, Slovence milobo. Vendar se morajo tudi ta svojstva podrediti splošnim pravilom glasbe in estetike in imeti vedno pred očmi visoki namen: čast božjo in spodbudo ljudstva. Pri pesmih je tedaj zelo gledati na to, da so motivi lepi in blagi, ne vzeti s ceste ali iz gostilne, ampak iz cerkveno-naobraženega, pobožnega srca. Varovati se je pijetizma in religiozne sentimentalnosti in pri vsem gorkem čustvovanju držati se zlate srede objektivnosti. Nič ni težjega, kot vglasbiti dobro ljudsko cerkveno pesem, ki bi vstrezala cerkvenim zahtevam in imela trajno vrednost. V tem pogledu se imamo Slovenci še mnogo učiti. Diletantizem, največji sovražnik prave umetnosti, je kriv, da imamo toliko necerkvenih pesmi po naših korih; kriva je pa tudi kritika, ki glasbeno nedostatnost in nagoto pokriva z nerodno frazo: pesmi so vglasbene v narodnem duhu. Ta nesrečni narodni duh naj nadomešča cerkvenega duhá, pomanjkanje glasbene spretnosti in estetične naobraženosti! Vendar o tem o drugi priliki.

Kritik mora pa tudi imeti zmožnost, da je v stanu primerjati delo z zakoni lepote. Za to treba gotovega takta, vajenega očesa, ki loči bistveno od nebistvenega, ki tudi v individualnem naziranju vé izluščiti in ceniti, kar je res kaj vredno. Dostikrat pa motijo kritika zunanji vplivi in oziri; zato je slednjič treba, da se oprostí vseh ozirov, in da ga pri ocenah vodi edinole ljubezen do resnice.

(Konec prih.)

Kako naj se stare orgle popravljajo?

(Fr. Kimovec.)

U našem in drugih cerkvenoglasbenih listih se semtertje bere, da so bile tu ali tam orgle popolnoma prenovljene in sicer tako, da so dobile čisto drugačen značaj, z nekakim ponosom se pripoveduje, da se je mojstru posrečilo jih tako intonirati, da zdaj posamezni registri čisto moderno done.¹⁾

Večkrat se je vrinjalo vprašanje, ali je to za gospodarja in mojstra hvala ali graja. Zdi se, da je oboje lahko, kar vnaprej se pa tako popravilo, taka restavracija samo po sebi ne more niti hvaliti niti grajati.

Iz katerega počela naj torej izhaja naša hvala, naša graja za enako izvršeno delo? Dovršeno delo ne more biti to počelo, torej je počelo treba pred dovršenim delom iskati, v orglah kakršne so bile pred restavracijo.

Da dobimo trdno načelo za presojo, poglejmo, po katerih načelih se restavrirajo druge umetnine, zlasti še umetnine cerkvene.

V dobah samostojnega umetniškega ustvarjenja (deloma v gotski, zlasti pa v renesančni) je veljalo načelo: vse kar ne more več služiti svojemu

¹⁾ Seveda se to zdi na zunaj takorekoč absolutno znamenje mojstrove moči, toda vprašanje je, če je vselej tudi znamenje mojstrove modrosti in umetniške inteligence, ako se recenzija glasi: „posameznim izpremenom je mojster popolnoma izpremenil barvo in značaj.“ Kdor je v delavno mojstrov, ki so res mojstri, malo natančneje pogledal, ta ve, da se dá z malimi sredstvi (drugačna sapa, drugače se labiira, vstavijo se „brade“, „zvitki“ (Rollen) itd. itd.) intonacija močno izpremeniti, zlasti če je bila prej dobra; če je mojster tak, da zna piščalim vtisniti po svoje umske like, ki jih je prej določil posameznim registrom, in ne tak, da ga piščali „vražajo“ in mu pojo kakor bočajo, ne da bi si mogel prida pomagati.

namenu, naj se odstrani, pa novo naj se na njegovo mesto postavi; ali če to ne gre, naj se stara umetnina uravna po novih zahtevah.

To načelo je potekalo iz zavesti velike umetniške sile dotične dobe, pogosto tudi iz oholosti in iz preziranja vsega tega, kar je dotlej človeški duh na umetniškem polju ustvaril. Škodljive sledove onih del, ki so potekla iz tega načela zlasti tam, kjer je bila stvarjalna sila majhna, domišljavost pa toliko večja, še dandanes marsikje tudi na slovenskih tleh lahko opazuješ.

Kesneje je prodrlo drugo načelo, ki je veljalo do zadnjih desetletij preteklega stoletja: umetnina naj se restavrira tako, da bo kar moč prvotno obliko originalovo kazala; taka naj bo, kakršna je bila izpočetka, kakršna je prišla iz umetnikovih rok: kar je dobrega, naj se ohrani, kar je poškodovanega, pomanjkljivega, to naj se nadomesti z novim, ki pa naj popolnoma zadene stare poškodovane ali izgubljene dele.

Dandanes (par desetletij sem) prevladuje sledeči način: vsaka stara pokvarjena umetnina naj se ohrani, kakršna je danes, staro naj se ne nadomešča, popravlja naj se le v toliko, da umetniški predmet dalje ne razpada; stari poškodovani deli naj se nadomeste recimo „nevtralnno“, to se pravi, novi kosi, ki se v umetnino stavijo, da ne razpade, ne smejo soglašati z nepokvarjenimi deli niti v obliki niti v barvah, ampak poškodovani del naj se izdaleka pozna, da je pokvarjen: n. pr. če stare freske dobe luknje, se te luknje zamažejo, da se naprej ne krušijo, toda prvotne barve se ne smejo nanesti na ta mesta, ampak prevleči se morajo s kako nevtralnno-sivkasto barvo, da se praske, razpoke, luknje, sploh poškodbe na ta način skrbno ohranijo.

Ne kaže preiskavati, kateri teh načinov je boljši; za cerkvene umetnine v naši, glede visokih cen, ki jih izobraženi (vsaj na pol) umetniki zahtevajo in se zdi — tudi vsaj deloma glede domišljavosti silno visoko stoječi, glede resnično umetniških izdelkov pa morda ne ravno tako bogati dobi bi bil srednji način bržkone še najboljši. — Tiste sile splošno ni v nas, da bi mogli vse, kar je staro, z boljšim nadomestiti; tisti muzejski ali recimo semtertje skladiščarski (magacinarski) duh, ki ga je novejša stari-narska struja porodila, pa tudi ni za cerkev, ki ni niti muzej, niti stari-narsko skladišče (magacin), ampak liturgična stavba, namenjena službi božji, izpodbudi vernikov, ne pa študijam sicer učenih, toda glede cerkvenih, ascetsko-liturgičnih potreb malo kompetentnih arheologov,¹⁾ zlasti če imajo malo ali nič verske zavesti, če so brez katoliškega duha.²⁾ (Dalje prih.)

¹⁾ Stvar je tako daleč prišla, da visoke korporacije očitajo duhovnikom in cerkvenim umetniškim društvom barbarstvo in vandalizem, če kak župnik par sto let staro cerkev da na novo prebeliti in po svetlobah malo zlata nanese in beležu lahan „ton“ dá, da preveč oči ne bode. — Seveda nečem trditi, da je moja misel edino prava, vendar pa se je ne bojim povedati, če me prav kdo z barbarom ali kmetavzarjem nazene.

²⁾ Seveda s tem ni rečeno, da ima vsak posameznik, ki je dobrega katoliškega mišljenja, prava načela glede našega vprašanja, ker je poleg verske zavesti tudi še drugega znanja treba.

Dopisi.

Idrija. Dne 13. januarja t. l. je umrla tu cerkvena pevka Marija vdova Brus, ki je celih 43 let delovala kot prva sopranistinja na našem cerkvenem koru. Zadnjih šest let je prenehala radi starosti, k izkušnjam ni mogla hoditi, in na kor so bile stopnjice pretežke za njo, ki jo je naduha trpinčila. Vendar je še rada prišla poslušat, kako mlajši zarod poje. V čast naj ji bo povedano, da se vkljub veliki starosti ni ustrašila učiti se nove skladbe, ko je pred 13 leti zavladał novi kurz na našem cerkvenem koru. Prej se je pelo bolj teatralično. Führer-jeve maše in tovarišev njegovega sloga so se slišale, o ceciljanstvu ni bilo sluha. Orkester je prevladoval. Le en tenor in en bas sta bila redna peveca, 3 sopranistinje in 3 altistinje — pa je bil ves zbor, a pri orkestru so bila vsa godala in od pihal: 1 flavta, 2 klarineta, 2 rogova, včasih tudi fagot in kaka tromba. K sreči so bile skladbe skrajšane in več pavz, katere je izpolnil orkester, ker drugače bi ne bili zmagali proti močnemu spremljevanju, katerega so še orgle podpirale. Stara je bila že 60 let, ko se je druga doba začela. Malo čudno se ji je zdelo, da bi ono, kar je prej toliko let veljalo za pravo in lepo, se kar nenkrat odstranilo in bi trebalo iti takoj v drugo strujo. A vdala se je. Rekla je: „Ako tako spoznajo za boljše in primernejše oni, kateri odgovor za cerkev nosijo, pa naj bo.“ In prišla je redno k izkušnjam in če je bilo treba tudi štirikrat na kor. Kot vdova sodnijskega oficijala je uživala pokojnino, da je brez skrbi zrla v bodočnost; lahko bi se bila kot uradnikova vdova malo ponašala in iskala si bolj inenitne družbe, a bila je pohlevna duša, ki tudi sedaj ni pozabila, da je bila rudarjeva hči in je prijateljsko občevala z vsako pevko. V svoji oporoki je volila 100 kron kot prispevek k novim orglam. Naj med nebeščani prepeva slavo Bogu, katero je na zemlji tolkalrat s svojim glasom slavila!

Železniki. 19. januarja 1911. Poročam nekaj malega o svojem tukajšnjem enoletnem delovanju in napredku cerkvenega pevskega zbora. S pevskim zborom imam vaje vsak večer po poldrugo ali dve uri. Učimo se večjidel slovenske pesmi, pa tudi latinske maše. Slovenske pesmi pojemo: Premrlove, Sattnerjeve, Foersterjeve in druge. Latinske maše:

- 1.) G. V. Weberjevo (lahko) za dva enaka glasa in orgle;
- 2.) P. Griesbacherjevo „Rosa mystica“ (op. 124.), enoglasno z orglami;
- 3.) koralno Missa de Angelis, transponiral in priredil Fr. Kimovec;
- 4.) Griesbacherjevo „Missa in hon. S. Stephani Protomartyris“ (op. 117), dvoglasno z orglami.

Vaj imamo primeroma veliko, a poje pevcí potem tudi tako krasno kot škranjčki v višavah. Zlasti pazimo na izgovarjanje teksta in dinamiko. Zbor obstoji iz desetih ženskih grl: treh prvih in dveh drugih sopranov, treh prvih in dveh drugih altov. To je cela moja armada na polju glasbene umetnosti. Kaj posebnega, zlasti kar se moči tiče, tak zbor seveda ne more napraviti, a hvala Bogu, da jih imam vsaj toliko. — Zdaj pa še par besed o tem, kako se tukajšnje ljudstvo zanima za cerkveno petje. Moj prednik, g. J. Levičnik le sviral zmerom samo koračnice in mehke melodije. To seveda ni bilo v redu; a ljudstvo se je tega navadilo in se mu je to lepo zdelo. Ko sem pa jaz nastopil in sem začel strogo cerkveno igrati, je ljudstvo precej zabavljalo. Posebno nekatere stare ženske so trdile, da igram, kakor bi orgle popravljal; o petju pa so se izrazile, da pojemo, kot bi se kregali. Seveda tako je bilo le bolj v začetku; sedaj pa, ko so se ljudje na novo petje in orglanje navadili, pravijo, da je oboje lepše od prejšnjega. Samo one stare ženske še zdaj ne odnehajo in pravijo, da je vse skup zanič.

Anton Stazinski, organist.

Vič. Poročilo o cerkvenem petju v cerkvi sv. Antona P'ad. na Viču. Od tu po mojem mnenju še ni bilo ničesar v tem listu. Naj torej jaz sedaj ob kratkem sporočim, kako se v tukajšnji novi cerkvi povečuje trojedino veličastvo božje. Da se nisem oglasil že prej, je vzrok, ker sem tu še le dobro leto. Ko sem nastopil, sem dobil mešan zbor: 9 sopranov, 5 altov, 4 tenore (1 moški, 3 ženske) in 3 jako nestalne base; sedaj pa je zbor — hvala Bogu — bolj sorazmeren, ker imam 6 sopranov, 3 alte, 5 tenorov in 4 base, včasih pa še več. Vsi precej redno prihajajo k vajan in na kor, nekateri celo prav redno, in kar je še največ vredno: za božji „lon“. Pojemo pa navadne nedelje in manjše praznike vse skladbe iz novejšje dobe n. pr. † P. Angelikove, Foersterjeve, Premrlove, iz Cecilje, iz prilog Glasbenika

in druge. Tudi nekatere Riharjeve, kolikor se jih tudi na ljubljanskem korn. Ob večjih praznikih pa proizvajamo latinske maše: Gruber 105. Missa jubil. (z malim orkestrom), Zangl Papst Leo Messe (tudi z orkestrom), Stiessel s. Josephi, Stehle Salve Reg., Gruber Mater dolorosa, P. A. Hribar s. Ant. Pad. Introite in komunije pojem sam po vatikanski izdaji s spremljavo Premari-Kimovčeve, Graduale navadno recitiram, ofertorije pa pojem: Gruberjeva dva z orkestrom, Skuherskyjeve in druge. Tantum ergo vzamem navadno od P. Angelika, Gollerja, Zahlfleischa in dr.

Orkester — septet — sem začel gojiti, ker nimam še orgel, ampak le harmonij, da je kaj izpremenbe. Godci so člani izobraževalnega društva. Moral sem jih večinoma sam izvežbati, kar gotovo zahteva nemalo truda.

P. F. Z.

Preserje, 28. februarja. Pretečeni teden je g. J. Milavec v tukajšnji župni cerkvi postavil nove orgle, katere je večeraj, pustno nedeljo blagoslovil preč. gosp. stolni dekan Matija Kolar. Govor je imel velečast. gosp. P. Hugolin; dokazoval je, da je cerkev vedno gojila umetnosti, zlasti glasbo, ter dala orglam v hiši božji domovinsko pravico. Izvajal je od orgel praktične nauke za krščansko življenje. Pri maši je igral in pokazal ljudstvu vso lepoto orgel.

Dispozicija. I. man. 1. Princip, 8' v prospektu, 2. Gamba 8', zmerna, nevsiljiva, 3. Salficional 8', 4. Tibija 8', 5. Oktava 4', 6. Dupleta 2²/₃' — II. man. 7. Rog 8', 8. Bordunček 8', 9. Dolce 8', 10. Vox coel. 8', 11. Flavto trav. 4'. — Pedal: 12. Subbas 16', 13. Pianobas 16', 14. Borduna 8' iz 12, 15. Cello 8' iz 7. — Vse zveze in štirje zbiralniki.

P. Hugolin je izjavil, da je intonacija mojsterska in značilna; posebno dobro je zastopan pedal, deloma kombiniran. Kombinacije so v malih orglah prav na mestu. Vtis je v celoti in v pojedinih registrih jako dovoljen, igralnik krasen, sapa zadostna in mirna. Lesa je v orglah malo, večinoma dragocen, einast material. Cena 5.300 K prav zmerna. Nedostatkov ni bilo opaziti nobenih.

Bila je lepa in nenavadna slovesnost in ljudje so bili novih orgel zelo veseli.

—z—

Razne reči.

Δ Presvetli novoimenovani škof tržaški, dr. Andrej Karlin je podaril knjižnici Cecilijenege društva v Ljubljani vse dosedanje letnike „Cerkvenega Glasbenika“ in veliko zbirko raznih drugih cerkvenih in posvetnih muzikalij. S tem veledragocenim darom je naša knjižnica zelo obogatela. Cecilijino društvo si usoja velikodušnemu, visokemu darovalcu tem potom izreči svojo najiskrenejšo zahvalo.

Δ Orglarska šola Cecilijinega društva se je začetkom marca izsella iz svojega prejšnjega stanovanja: Vodnikov trg 5, kjer je bila nastanjena od jeseni l. 1894., in dobila nove večje in dostojnejše prostore: v Alojzijevišču (Poljanska cesta 4., II. nadstr.).

Δ Velečastiti g. dr. Anton Chlondowski, salezijanski duhovnik in skladatelj, se je vpisal v letošnjem tečaju na cerkvenoglasbeni šoli v Rezzu.

Δ Pred kratkem so izvajali v Rimu v „Avgusteju“ (veliki koncertni dvorani) poleg drugih „Perosijevih“ del njegov „Dies iste“, kantato za soli, zbor in orkester. Delo, zloženo v čast brezmadežnemu Spočetju, je čudovito lepo in ljubezljivo. Uspeh je bil — kakor se nam poroča iz Rima — nepopisno velik.

Δ Od 20. do 23. aprila se bo vršil na Dunaju prvi glasbeno-pedagogičski kongres, ki se bo bavil pred vsem z reformami glasbenega oziroma pevskega poduka na učiteljskih, srednjih in ljudskih šolah in drugimi jako važnimi, deloma vobče glasbeno-vzgojnimi, deloma socialnimi in stanovskimi vprašanji. Kdor bi hotel o tej zadevi lueti natančnejših podatkov, naj se blagovoli obrniti na uredništvo „Cerkvenega Glasbenika“ ali pa — kar bo še boljše — naravnost na predsednika izvrševalnega odbora, prof. Hans Wagnerja na Dunaju (III/2, Sofienbrückengasse 12).

Δ Na novoustanovljeni cerkvenoglasbeni akademiji v Klosterneuburgu počujejo razum ravnatelja Gollerja in profesorja Springerja še sledeči docentje: R. v. Kralik, Dr. Luntz, Dr. Mayer; stranske predmete poučujejo Baumann, Feist in Witz-Norwill. — Akademija v Klosterneuburgu je edina visoka cerkvenoglasbena šola v Avstriji; z ozirom na popolnost in vsestranost učne stvarine,¹⁾ ki jo podaja v dveh letnikih svojim učencem, pa brezdvomno prvači med vsemi dandanašnjimi cerkvenoglasbenimi šolami.

¹⁾ Glej „Cerkveni Glasbenik“ 1910, štev. 9. in 10.

△ V letošnjih velikih počitnicah se bo vršil na Dmaju cerkvenoglasbeni tečaj. Natančnejši čas in podroben spored objavimo v eni izmed prihodnjih številčk.

△ 14. novembra 1910 je umrl na Nemškem (Halle a. d. S.) kot veščak v orglarstvu znani Maks Allihn, ki je slavno Töpferjevo knjigo „Theorie und Praxis des Orgelbaues“ na novo predelal in izdal l. 1888. v drugi izdaji.

Oglasnik.

Fran Kimovec: **Češčen bodi Kraljica!** Za enoglasno petje z orglami, Ponatis iz „Cerkvenega Glasbenika“. — Prodaja Katoliška Bukvarna v Ljubljani, Cena 20 vin.

Gospod Kimovec je vzel koratno melodijo marijanske antifone „Salve Regina“ ter jo zelo skrbno in lepo priredil za naš slovenski tekst. Tudi harmonizacija je veskokojsko korektna; malo preprosta sicer, a vendar jako dostojna in bo prav dobro služila v podporo petja. — To je kot nalašč ena izmed onih lepih koralah melodij, ki naj bi se jih polagoma priučilo naše ljudstvo ter jih pevalo pri raznih cerkvenih pobožnostih.

Fran Kimovec: **Maša na čast preblaženi Devici Mariji.** Za triglasni ženski zbor, Ponatis iz „Cerkvenega Glasbenika“. Prodaja Katoliška Bukvarna v Ljubljani, Cena 60 vin. — Ta slovenska maša je bila objavljena v 4., 5. in 6. številki lanskega „Cerkvenega Glasbenika“, kjer se nahaja tudi orgelsko spremljanje. V obliki, kakršni oglašamo to mašo danes, je orgelsko spremljanje izostalo, in nudijo posebni ponatisi le zborovi stavek. Maša je dostojno melodiozna, umetno in emotno zložena in ne bo napravljala pri proizvajanju posebnih težkoč. Zloženi so le: Vstop, Slava, Evangelij in Vera.

Kimovčevo mašo prav toplo priporočam cerkvenim pevskim zborom, zlasti pa Marijinim družbam.

Josip Sieherl: **Postne in misijske pesmi.** Riharjevi in drugi napevi. V Ribnici 1911. Založil skladatelj, Cena: Partituri 2 K 30 vin, Posamezni glasovi à 40 vin.

Teh pesmi bi „Cerkveni Glasbenik“ pravzaprav ne smel prinesiti v svojem oglasniku, ker nimajo kn.-škof. odobrenja. Objavljamo jih pa izjemoma vendar le, ker jih je gosp. avtor vsaj predložil kn.-škof. ordinariatu, a žal — že natisnjene.

V obliki, kakršni so bile predložene, jih nikakor ni kazalo odobriti: deloma vsled raznih pogrškov v glasbenem stavku od strani g. prireditelja, kakor tudi vsled zelo številnih tiskovnih pomot, deloma vsled neutemeljenega oddaljevanja od originala v nekaterih zborih in vsled ne povsem najboljše izbire starejših napevov. Ker je pa g. avtor od kn.-škof. komisije kot nedostatno označena mesta sedaj — dasi nakuadno in kolikor je bilo pač še mogoče — precej izboljšal, in ker je v zbirki vendar primeroma še dokaj zlasti za deželo porabnega lažjega materiala, nočemo zbirke popolnoma ignorirati. Opozarjamo pa še enkrat, a sedaj zadugič, naj gg. skladatelji blagovolijo predložiti kn.-škof. ordinariatu rokopise svojih za izdajo namenjenih skladb. Tu gre samoposebi nenevno le za to, da pridemo polagoma do neke poštene, solidne in vzorne domače cerkveno-glasbene literature.

Fr. Waleczyński: **Praeludia organaria** de Passione et Resurrectione D. N. J. Ch. Op. 106, Tarnowiae. 1911.

Ti po motivih poljskih postnih in velikonočnih pesmi zloženi in večinoma tematično izdelani preludiji so v celoti zelo porabni, lepi in ne težki. Semtertja se pač nahaja v njih še kak mal pogršek, bodisi kar se glasbenega stavka ali gladkega ritma tiče; a zbirka kot taka je kljub temu še vedno precejšnje vrednosti. Naroča se pri g. skladatelju samemu ali pa pri tvrdki: Sigismund Jelen, Tarnow (Galicija), Cena: 4 K.

Dr. Anton Chlondowski: **Sancte Joseph.** Invocatio una voce sola et choro ad IV voces inaequales alternatim concinenda. Založila Kat. Bukvarna, Cena part. 60 v., gl. à 10 v.

Prav hvaležna, primeroma lahka in zelo učinkujoča skladba, ki se poje lahko kot ofertorij (po recitiranju praznikovega teksta) ali na praznik sv. Jožefa, pa tudi ob drugih prilikah, če se mesto sv. Jožefa vstavi v tekst ime dotičnega svetnika.

S. P.

Darovi

za nove orgle v ljubljanski orglarski šoli. K
(Prenos prejšnjih izkazov) 544-30

Nadaljni p. n. darovalci so sledeči:

Župni urad v Košani 2—
Matej Jereb, župnik v p., Primskovo 10—
Župni urad na Homcu 5—
Simon Žužek, župnik v Vodich 10—

Valentin Eržen, superior oo. lazaristov v Ljubljani	5—
Fran Vidmar, župnik pri sv. Trojici na Dolenjskem	3—
Janko Zakrajšek, župnik v Vavti vasi	5—
Ivan Mihečič, župnik v Zaplani	10—
Anton Pfačfar, župnik v Dražgošah	2—
Jakob Kalan, župnik v Podkraju	5—
P. Janez Kunstelj, superior oo. jezuitov v Ljubljani	5—
Župni urad v Smledniku	4—
Župni urad na Mirni	5—
Neimenovan z Goč	5—
Janez Brenee, župnik na Preski (drugič)	9—
Župni urad v Št. Gotardu	6—
Nikolaj Križaj, župnik v Ovsisah	10—
Fran Juvan, župni upravitelj pri sv. Križu nad Jesenicami	4—
Župni urad v Toplicah	2—
Janez Kumauer, župnik na Golem	3—
Feliks Knížek, župni upravitelj na Sv. Gori	4—
Fran Škulj, župni upravitelj na Topli Rebri	5—
Henrik Dejak, župnik v Vrhpolju pri Vipavi	5—
Janez Teran, župnik v p., Šinkovturn	5—
Josip Švigelj, župnik na Polci	6—
Župni urad v Ribnici	10—
Janez Kepec, kaplan v Selcih	5—
Valentin Bergant, župnik v p., Kandija	2—
Fran Zbašnik, župnik v Huhah	10—
Jakob Bajec, župni upravitelj v Oslinici	10—
Fran Hiersche, župnik v Radečah pri Zidanem mostu	4—
Fran Zelnik, župnik v Čemšeniku	10—
Fran S. Pokorn, župnik v Besnici	5—
Župni urad v Šent Jerneju	12—
Ignacij Žust, župnik na Polšniku	5—
Matija Kadunc, župnik v Preloki	5—
Župni urad na Viču	3—
Janez Pfačfar, župnik v Javorju nad Loko	10—
Engelbert Berlan, župnik v Zagradcu	10—
Martin Poč, župnik v p., Kamaik	4—
Janko Barle, župnik pri Sv. Jakobu v Ljubljani	5—
Anton Nemeč, župnik v Kokri	2—
Janez Nagode, dekan v Trebnjem	10—
Lovro Lah, župnik pri sv. Križu pri Liti	10—
Gothard Rott, župnik v Zagorju ob Savi	10—
Fran Bernik, župnik v Domžalah	20—
Dominik Janež, župnik v Studnem	1—
Janez Dobnikar, župnik na Jančem	5—
Mihael Saje, župnik v Stangi	17—
Anton Stenovec, župnik v Dupljah	10—
Župni urad v Kolovratu	5—
Kartuzijanski samostan v Pleterjah	20—
Josip Novak, župnik v Dragatušu	5—
Jernej Jančar z Javora	2—
Ivan Dolinar, organist v Lučinah	1—
Dva orglarska učenca	2—
Župni urad v Žabnici pri Škoti Loki	5—
Anton Foerster, glasbeni ravnatelj v p., Ljubljana	5—

Skupaj K 919:30

Skupna svota, ki smo jo — hvala Bogu — do sedaj za napravo novih šolskih orgel prejeli, se že lepo reprezentira. Vendar pa to še nikakor in še dolgo ne zadostuje za naš namen. Naj bi vsled tega vrli dosežanji darovalci našli med častito duhovščino in gg. organisti še prav obilo posnemalcev.

Današnjemu listu je pridejana 3. štev. prilog.

Odgovorni urednik lista in glasbene priloge **Stanko Premrl**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadružna tiskarna v Ljubljani.